

Beredskapsplan for å forebygge og avdekke vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn

Formål:

Sikre at ansatte kjenner og tar i bruk opplysningsplikten til barnevernet. Jfr. Lov om barnehager § 22 og Opplæringsloven kap 15 § 15-3

Alle ansatte skal være oppmerksom på barn som viser tegn eller gir signaler på at de utsettes for vold, overgrep/incest eller omsorgssvikt. Ved mistanke om vold, overgrep/incest eller omsorgssvikt har ansatte uten hinder av taushetsplikten meldeplikt til barnevernet. (Rundskriv Nr.: Q-24/2005)

Gjelder for:

Skole, SFO og barnehagepersonalet. Rutinene gjelder ved overgrep fra voksne eller andre personer som er en del av barnets/elevens nettverk.

Alle ansatte skal være kjent med rutinene for å melde. Rutinene gjennomgås minst en gang i året for alle ansatte, og ved alle ansettelse (også vikarer). Rektor/styrer har ansvar for at rutinene er godt kjent og tilgjengelige for alle ansatte og at de følges.

Ressurser:

Interne ressurser: helsesøster, sosiallærer

Eksterne ressurser: kommunens barneverntjeneste, helsestasjon og PPT.

Rutiner ved meldinger til barneverntjenesten ved mistanke om vold eller overgrep

Barnehagen/skolen skal ha lav terskel for å melde fra om bekymring om vold eller overgrep.

Rektor/styrer har ansvar for å sende bekymringsmeldingen til barnevernet.

Ansatte kan søke råd, også anonymt, i kommunens barneverntjeneste og hos politiet.

Ved mistanke om vold eller overgrep skal foresatte ikke varsles i forkant.

Dokumentasjon:

Skriftlige rapporter av observasjoner som kan beskrive barnets situasjon, eller barnets opplevelse av situasjonen. Når, hvor og hva bør dokumenteres så konkret som mulig.

Ansvar:

Rektor/styrer sender bekymringsmeldingen til barnevernet. Meldingen skal sendes raskt.

Ansatte: Alle ansatte er ansvarlig for å kjenne rutinene og melde fra til styrer/rektor hvis de er bekymret. Selv om det i prinsippet er styrer/rektor som skal melde, fritar ikke dette den enkelte ansatte fra dennes opplysningsplikt.

Rutiner ved meldinger til barneverntjenesten ved mistanke om omsorgssvikt som ikke gjelder vold eller overgrep

Forsøk å løse problemet på lavest mulig nivå (LEON-prinsippet)

1. Bekymring vekkes
2. Ansatte informerer rektor/styrer. Rektor/styrer har ansvar for å følge opp. Selv om det i prinsippet er styrer/rektor som skal melde, fritar ikke dette den enkelte ansatte fra dennes opplysningsplikt.
3. Ansatte observerer og fører logg. Skaff oversikt over problemet, gå gjennom tidligere logger, se etter et mønster. Se vedlegg: Avklaringsliste - sjekkliste.
4. Foreldre/foresatte informeres. Styrer/rektor ansvarlig.
Beskriv det skolen/barnehagen har observert, still spørsmål, avdekk eventuelle misforståelser, vær tydelig, gi råd og informer om meldeplikten til barnevernet (ikke bruk ordet "bekymring" i første samtale). Avtal neste møte.
5. Oppfølgingsmøte. Styrer/rektor ansvarlig.
Dersom situasjonen har forbedret seg tilstrekkelig følges barn og foreldre/foresatte fortsatt opp, men en avventer å melde saken videre.
Dersom barnehage/skole fortsatt er bekymret, informeres foresatte om at saken nå vil meldes barnevernet
6. Skriv bekymringsmelding til barnevernet som kan inneholde:
 - Navn på barn,
 - Adresse
 - Navn på foreldre/foresatte
 - Hvor lenge har melder kjent barnet
 - Type barnehageplass
 - Hvorfor sendes meldingen
 - Hvem har skole/barnehage kontakt med av foresatte/familie; hvem henter/bringer, hvem deltar på foreldresamtaler
 - Beskrivelser av samspill mellom foreldre og barn og hva bygger denne beskrivelsen på
 - Forteller barna om gledelige opplevelser hjemmefra
 - Barnets psykisk og fysisk helse, adferd, hygiene
 - Beskrivelse av barnets utvikling på ulike områder
 - Er nødvendig utstyr med på skole/barnehage
 - Opplysninger om hvilke informasjon som ligger til grunn for meldingen (observasjoner, referat fra samtaler, notater fra loggbok, tester)
7. Barnevernet gir tilbakemelding om at bekymringsmelding er mottatt.
8. Barnevernet tar kontakt innen en uke dersom de er usikker på noe som står i meldingen
9. Hvis det iverksettes undersøkelse etter lov om barneverntjenester § 4-3 vil skolen/barnehagen bli bedt om å komme med nærmere informasjon

Ansatte kan søke råd, også anonymt, i kommunens barneverntjeneste, hos politiet, helsestasjonen eller PP-tjenesten. Disse instansene kan delta i anonyme drøftinger med skoler og barnehager. En kan også legge frem saker anonymt i småbarnsteam / forebyggende team.

Bakgrunnsinformasjon

Referanser til lover og forskrifter:

Barnehageloven kap. 6, §§ 22 og 23

Opplæringsloven kap 15 § 15-3

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 5

Lov om barneverntjenester kap. 4 og kap. 6 § 6-4

Straffeloven § 139

Rundskriv Q-24/2005

Aktuelle veiledere fra Barne- og likestillingsdepartementet

[Opplysningsplikt til barnevernet og barnevernets adgang til å gi opplysninger](#)

[Formidling av opplysninger og samarbeid der barn utsettes for vold i familien](#)

[Seksuelle overgrep mot barn, en veileder for hjelpeapparatet i PDF-format](#)

[Mistanke om ansattes seksuelle overgrep mot barn](#)

Veileder for utarbeidelse av plan for krisehåndtering, Q-1047

Aktuell litteratur

Skogen, Eva og Slåtten, Mette Vaagen og Tellefsen, Marianne. (2008): Rett skal være rett,

Juridiske og pedagogiske utfordringer i barnehagen

Claussen: Hva er det med den ungen?

Opplysningsplikten til barnevernet:

Uten hinder av taushetsplikten, skal skole/barnehage gi opplysninger til barneverntjenesten dersom det er grunn til å tro at et barn er utsatt for mishandling, overgrep/incest, omsorgssvikt eller når et barn har vedvarende alvorlige adferdsvansker.

Hvem har opplysningsplikt til barnevernet?

Den lovpålagte opplysningsplikten gjelder for alle som arbeider i offentlige instanser og tjenester, samt for organisasjoner og private som utfører arbeid eller tjeneste for stat, fylkeskommune eller kommune.

Opplysningsplikten er et selvstendig og personlig ansvar.

Når har du opplysningsplikt?

Du har opplysningsplikt til barneverntjenesten når du har grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller utsatt for andre former for alvorlig omsorgssvikt, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker. Dette følger av Lov om barneverntjenester § 6-4,

Utdrag fra: Opplysningsplikt til barnevernet og barnevernets adgang til å gi opplysninger

”Opplysningsplikt kan både innebære en plikt til å gi opplysninger på eget initiativ, og en plikt til å gi opplysninger etter pålegg. Når opplysningsplikten inntreffer skal opplysninger gis til barnevernet. Da settes taushetsplikten til side”.

Utdrag fra: Rundskriv Nr.: Q-24/2005: Barnevernet og taushetsplikten, opplysningsretten og opplysningsplikten.

Vedlegg

Avklaring – sjekkliste

(May Britt Drugli, 2008)

- Hva er det som vekker bekymring? (lag konkrete beskrivelser)
- Hvorfor vekker dette bekymring hos deg? (Er det grunn til bekymring hvis en prøver å se det hele litt utenfra? Har dette med dine normer og verdier å gjøre? Bekymringen må dreie seg om noe mer enn at en for eksempel ikke liker det barnet gjør).
- Hvor ofte skjer det som vekker bekymring?(Få et bilde av hyppighet og eventuelt mønster).
- I hvilken situasjon skjer det? (Er det spesielle typer situasjoner).
- Hvem er barnet sammen med? (Har problemet med relasjoner å gjøre?)
- Hvor lenge har du vært bekymret?
- Er det andre enn deg som er bekymret?
- Finnes det utredninger, tester eller vurderinger av barnet fra før? Hvem utførte dette, og når? (Les gjennom og vurder utviklingen og endringene).
- Hvilke holdninger har du til barnet, familien, typen sak?
- Gjør en enkel vurdering av barnet og situasjonen. Skriv den ned.
- Trenger du veiledning?
- Hva velger du å gjøre, og hvorfor?

OBS! Sensitiv informasjon: Om du fyller ut et skjema skal dette alltid oppbevares i barnets mappe og rektor/styrer skal være informert når du har gjort dette.